

SOLNA TINGSRÄTT

DOM
2019-12-17
Meddelad i
SolnaMål nr
T 6324-18**PARTER****Kärande**

Iptor Managed Services AB, 556688-9324
Box 1350
171 26 Solna

Ombud: advokaterna Christofer Isaksson och Peder Oxhammar
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB
Box 180
101 23 Stockholm

Svarande

Atoy Automotive Sweden AB, 556328-7613
Box 1253
164 29 Kista

Ombud: advokaten Pamela Lannerheim Angergård och
biträdande juristen Magnus Sundin
Ramberg Advokater KB
Box 3137
103 62 Stockholm

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
 2. Iptor Managed Service AB ska ersätta Atoy Automotive Sweden AB:s rättegångskostnad med 930 581 kr, varav 907 447 kr avser ombudsarvode, samt ränta enligt 6 § räntelagen från denna dag till dess betalning sker.
 3. Sekretessen enligt 36 kap 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortfarande vara tillämplig på de uppgifter om Iptor Managed Service AB:s prissättning och vinstmarginaler som föredragits eller tagits upp i förhör bakom stängda dörrar.
-

Dok.Id 1044272

Postadress
Box 1356
171 26 Solna**Besöksadress**
Sundbybergsvägen 5**Telefon**
08-561 658 40
E-post: solnatingsratt.avd4@dom.se
www.solnatingsratt.domstol.se**Telefax****Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Iptor Managed Services AB (Iptor) är ett dotterbolag till Iptor Managed Service Holding AB. Iptor-koncernen härstammar ur det som tidigare var den svenska koncernen IBS. Iptors verksamhet består av försäljning och implementering av affärssystem inom IT och tillhandahållande av relaterade tjänster.

Atoy Automotive Sweden AB (Atoy) är en av de ledande leverantörerna av reservdelar till marknaden för bilreparationer och service i bl.a. Sverige.

Atoy har haft affärsrelationer med dåvarande IBS sedan drygt tio år tillbaka och de har ingått flera avtal med varandra.

Maria Huss Landström var anställd som IT-chef på Atoy mellan den 11 april 2016 och den 6 november 2016. Maria Huss Landström var inte firmatecknare. Atoys firma tecknades av bolagets styrelse. Jyrki Mäki, styrelseledamot tillika styrelseordförande, kunde ensam teckna firma. Från och med den 12 augusti 2016 registrerades också Jussi Huhtanen och Anders Widell formellt som behöriga att ensamma teckna bolagets firma.

Under våren och sommaren 2016 hade Maria Huss Landström kontakt med Iptor angående IT-tjänster och IT-system. I dessa diskussioner företrädde Iptor av Niclas Svedlund och Per During. Atoys befintliga IT-leverantör var RG19 i Norden AB (RG19). Den 20 september 2016 undertecknade Maria Huss Landström ett avtal med innebörden att Iptor skulle leverera moln- och drifttjänster till Atoy. Den 28 september 2016 undertecknade Iptor avtalet genom styrelseledamoten och verkställande direktören Jayne Archbold. Enligt avtalets innehåll löpte avtalet under 36 månader från den tidpunkt då tjänsterna kunde börja levereras. Den 30 september 2016 utställde Iptor en faktura till Atoy på den enligt avtalet överenskomna engångsbetalningen avseende installation ("one-time set up fee"). Fakturan förföll till betalning den 20 oktober 2016. Atoy bestred fakturan den 21 oktober 2016 och hävdade att något bindande avtal inte hade träffats.

Maria Huss Landström undertecknade den 21 september 2016 ett supportavtal med Iptor Chain Systems Sweden AB, som är ett systerbolag till Iptor. Avtalet är inte föremål för tvist.

Tvist råder om Maria Huss Landström med för Atoy bindande verkan har kunnat ingå avtalet den 20 september 2016 samt hur stort skadestånd Iptor har rätt till p.g.a. avtalsbrott för det fall att bindande avtal anses ha träffats.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Iptor har yrkat att Atoy ska till Iptor betala 1 974 739 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 8 april 2017 till dess betalning sker.

Atoy har bestritt Iptors talan och inte vitsordat något belopp. Sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Båda parter har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

HUVUDSAKLIGA GRUNDER

Iptor

Iptor och Atoy har i september 2016 ingått avtal enligt vilket Iptor skulle leverera en molntjänst samt vissa IT-tjänster till Atoy. Atoy har i oktober 2016 felaktigt meddelat Iptor att något avtal inte har ingåtts mellan parterna och därmed vägrat fullgörelse av avtalsprestationerna. Atoys handlande har inneburit att Atoy har brutit mot avtalet vilket har medfört skada för Iptor i form av kostnader för nedlagt arbete och utebliven vinst. Skadan har varit påräknelig och förutsebar för Atoy och Atoy är därmed skadeståndsskyldig mot Iptor. Iptors skada uppgår till det yrkade beloppet.

Maria Huss Landström har haft en muntlig fullmakt eller fått uppdraget från Atoys VD eller annan behörig ställföreträdare för Atoy alternativt från annan de facto behörig befattningshavare eller företrädare inom Atoy att ingå avtalet för Atoys räkning. För det fall att det inte kan visas att Maria Huss Landström har haft en muntlig fullmakt görs det gällande att det i vart fall har förelegat en s.k. kombinationsfullmakt och att Iptor har fått en befogad tillit till att Maria Huss Landström varit behörig att ingå avtalet för Atoys räkning.

Atoy

Maria Huss Landström har inte varit behörig att ingå avtalet med Iptor för Atoys räkning. Maria Huss Landström har inte haft en muntlig fullmakt eller fått uppdrag att ingå avtalet för Atoys räkning. Det har inte förelegat sådana särskilda omständigheter som konstituerar en kombinationsfullmakt och Atoy har därför inte blivit bunden av avtalet på sådant sätt.

Påstått nedlagt arbete har inte utförts. Iptor har varit skyldig att begränsa sin skada genom att utföra täckningsförsäljningar av såväl påstådda tjänster som av utrustning. Sådan begränsning har inte skett.

SAKOMSTÄNDIGHETER**Iptor***Allmänt om avtalets ingående och muntlig fullmakt*

Lars Ridell, anställd hos Atoy kontaktade Iptor i april 2016 med anledning av att Atoy såg över sina befintliga IT-system och relaterade avtal. Kontakten mynnade ut i ett möte där bl.a. Atoys IT-chef Maria Huss Landström och Iptors senior business development manager Niclas Svedlund deltog. Vid mötet presenterade Iptor ett erbjudande beträffande molntjänst och vissa IT-tjänster.

Ytterligare ett möte hölls den 31 maj 2016. Från Iptor deltog Niclas Svedlund, teknikern Per During och kundansvarige Johannes Bynke. Från Atoy deltog Maria

Huss Landström och Lars Ridell. Vid mötet efterfrågade Maria Huss Landström underlag, ett förslag på lösning och prisuppgift inför ett möte med Atoy-koncernens IT-kommitté den 14 juni 2016 där Atoy-koncernens IT-tjänster skulle diskuteras. Underlag togs fram och översändes till Maria Huss Landström den 10 juni 2016 av Johannes Bynke.

Den 14 juni 2016 - eller någon dag i anslutning till denna tidpunkt - hölls ett möte inom Atoy-koncernen vid vilket Maria Huss Landström presenterade Iptors offert och fick instruktion om att gå vidare med Iptor. Huruvida det i strikt mening var ett möte där samtliga ledamöter av Atoy-koncernens IT-kommitté var närvarande eller inte saknar betydelse.

Den 15 juni 2016 skickade Maria Huss Landström ett meddelande till Niclas Svedlund i vilket hon informerade om att mötet den 14 juni 2016 hade gått bra och att Atoy ville gå vidare med Iptors erbjudande. Niclas Svedlund tillställde Maria Huss Landström ett avtalsutkast den 17 juni 2016.

Den 18 augusti 2016 hölls ett möte mellan Maria Huss Landström och Niclas Svedlund samt Per During. Vid mötet diskuterades Iptors tilltänkta leverans. Parterna var då i princip överens om hur avtalet skulle se ut och med anledning av detta frågade Niclas Svedlund vem som skulle underteckna avtalet för Atoys räkning. Maria Huss Landström svarade att hon skulle underteckna avtalet. På fråga om hon var firmatecknare svarade hon nej, men uppgav samtidigt att hon hade fått muntlig fullmakt från koncernchefen Jussi, dvs. Jussi Huhtanen som registrerades som verkställande direktör för Atoy den 12 augusti 2016 och som suttit i Atoys styrelse sedan i vart fall år 2014.

Den 19 augusti 2016 skickade Maria Huss Landström ett e-postmeddelande till Niclas Svedlund med innebörden att Fred Blomberg, som var anställd hos Iptor, kunde ta kontakt med Marcus Bergström. Marcus Bergström var en extern IT-konsult som Atoy

anlitat för att biträda dem vid implementeringen av den molntjänst som Iptor skulle leverera till Atoy.

Den 22 augusti 2016 mottog Iptor ett meddelande från Maria Huss Landström med information om att Atoy hade underrättat sin befintliga IT-leverantör RG19 att avtalet med RG19 skulle sägas upp.

Nästkommande dag, dvs. den 23 augusti 2016, sände Maria Huss Landström ett e-postmeddelande till Niclas Svedlund i vilket hon angav ”Jag har fått frågor, se nedan, om den kommande transitionen till er”. Projektet måste följaktligen varit känt inom Atoy.

Den 29 augusti 2016 stötte Maria Huss Landström på Niclas Svedlund och hon frågade honom därvid om hur det gick med signeringen av avtalet.

Maria Huss Landström underrättade Niclas Svedlund den 31 augusti 2016 om att Atoy avsåg att installera CRM-verktyget LIME och hon uppgav att hon ville att servern samt programvaran installerades hos Iptor istället för hos RG19. Den 12 september 2016 informerade Maria Huss Landström Fred Blomberg, anställd hos Iptor, om att Katarina Granér, som var anställd hos Atoy skulle koordinera implementeringen av LIME.

Den 9 september 2016 stötte Maria Huss Landström åter igen på Niclas Svedlund och hon frågade honom hur det gick med avtalet.

Niclas Svedlund skickade ett slutligt avtalsutkast till Maria Huss Landström den 16 september 2016. Den 20 september 2016 träffades de i Atoys lokaler och Maria Huss Landström undertecknade då avtalet efter att hon och Niclas Svedlund hade gått igenom det. Iptor skrev under avtalet den 28 september 2016.

Innan Maria Huss Landström undertecknade avtalet hade Robert Bergqvist, som var Country Director för Sverige på Atoy, godkänt avtalet. Även om Robert Bergqvist inte var formell firmatecknare var han faktisk företrädare för Atoy.

Den 27 september 2016 informerade Maria Huss Landström Iptor att hon skulle sluta hos Atoy men att hon skulle lämna över projektet till Marcus Bergström.

Den 30 september 2016 hölls per telefon ett uppstartsmöte om implementeringen av avtalet. Vid mötet deltog representanter från Iptor, Atoy, RG19 samt Marcus Bergström.

Bytet av IT-leverantör krävde att Atoy köpte MPLS-linor och den 18 oktober 2016 skickade Maria Huss Landström ett meddelande till Niclas Svedlund med information om att hon hade fått ett beslut om inköp av MPLS-linor och att beställning av dessa hade skett.

Avtalet har inte varit förenat med omfattande risker för Atoys verksamhet och Iptor hade kunnat leverera sin prestation.

Iptor har framgångsrikt flyttat andra kunders mer eller mindre odokumenterade IT-miljöer till sin molnlösning och Atoys IT-miljö var inte odokumenterad. Leveransen enligt avtalet har inte varit så omfattande och komplex som Atoy gör gällande. Iptor har gjort motsvarande installationer hos ett stort antal kunder utan några större driftavbrott eller störningar eller "oöverskådliga ekonomiska konsekvenser".

Det enda systembyte som skulle utföras var att Atoys egna IBM Power-system och ett antal Windows-servrar skulle ersättas med Iptors molntjänst samt att Atoys exchange-server inte skulle användas eftersom Microsofts Office 365 tjänst skulle installeras i stället. Exchangeservern var den enda server Iptor uppgett inte vilja sig ta över. Till det ville Atoy att Iptor skulle leverera ytterligare en Windows-server eftersom Atoy skulle införskaffa CRM-systemet LIME.

Samtliga IP-adresser behövdes inte bytas ut. Det skulle endast ha varit fråga om att byta IP-adresser till basservernätet och det hade det varit tekniskt möjligt att behålla även dessa IP-adresser i och för sig.

Det behövde inte heller bytas till ”nyaste Windows-versionen” utan kravet var att alla OS måste vara på supporterad nivå, dvs. från Windows-server version 2012 och framåt. Det bestrids att det förelåg något behov av några uppdateringar, oklart vilka som Atoy avser, som en följd av implementeringen av avtalet.

Det fanns en ”testplan” för hur flytten skulle gå till och parterna var överens om att börja leverera tjänsten på ”Effective Date”. Målsättningen var att detta skulle ske den 12 december 2016. Iptor var inte osäker på om Iptor skulle klara av att leverera enligt avtalet. Iptor hade kontakter med RG19 om vilka alternativ som stod till buds i händelse av oförutsedd händelse men detta var enbart en proaktivitet enligt gängse praxis för tjänsteleverantörer.

Niclas Svedlund har inte uppgett att avtalet inte gick att genomföra om inte Atoy först hade installerat och övergått till Office 365. Office 365 utgjorde en del av leveransen. De prisangivelser Iptor skickade i november 2016 avsåg en annan leverans än den avtalade, nämligen VMware-servrar som Atoy kunde tänka sig köpa i stället för leverans enligt avtalet.

Befogad tillit

Det förelåg i vart fall en kombinationsfullmakt eftersom Iptor fick en befogad tillit till att Maria Huss Landström var behörig att ingå avtalet för Atoys räkning. Följande omständigheter talar för att Atoy hade organiserat sin verksamhet på sådant sätt att det för Iptor framstod som att Maria Huss Landström var behörig att ingå avtalet för Atoys räkning.

Maria Huss Landström var IT-chef och avtalet avsåg en IT-tjänst. Det är mycket vanligt förekommande att en IT-chef är behörig att ingå den typ av avtal som det är fråga om i målet. Det är fråga om ett sedvanligt avtal. Den bedömningen ska bl.a. ske mot bakgrund av att Atoy med dotterföretag omsatte 885 311 000 kr år 2016 och gjorde en vinst på drygt 15 000 000 kr samt att kostnaderna för de tre år som avtalet skulle löpa på inte skiljer sig i någon större utsträckning från konkurrenternas prissättning.

Iptor förhandlade endast med Maria Huss Landström från Atoy. Maria Huss Landström uppfattades som mycket kompetent, ordningsam och insatt i de frågeställningar som uppkom under offert- och förhandlingsprocessen.

Maria Huss Landström informerade Iptor om att avtalet med befintlig IT-leverantör skulle sägas upp och så skedde också. Atoy engagerade dessutom en extern konsult för att kunna genomföra implementeringen av avtalet. Avtalet skrevs under i Atoys lokaler.

Atoy ifrågasatte inte giltigheten av det supportavtal som träffades den 21 september 2016 mellan Iptor Chain Systems Sweden AB, systerbolag till Iptor, och Atoy vilket Maria Huss Landström skrev under för bolagets räkning.

Iptor kan inte vitsorda att tidigare avtal regelmässigt undertecknats av ställföreträdare på ömse sidor.

Skadeståndet

Atoys avtalsbrott har orsakat skada i form nedlagt men obetalt arbete samt förlust av de intäkter avtalet skulle medföra.

Avseende utfört arbete införskaffade Iptor när avtalet hade ingåtts servrar för den molnlösning som Atoy hade beställt och påbörjade konfigurering av dessa för att

bygga upp den IT-miljö Atoy skulle använda. Iptor hann utföra 176 timmars arbete innan Atoy bröt avtalet.

Iptors intäktsbortfall är liktydigt med den bruttovinst Iptor skulle ha erhållit. Ersättningen för förlust av intäkter bygger därför på bruttovinstmarginalen för avtalade ersättningar. Skadeståndet i denna del avser förlorad bruttovinst på den avtalade engångsersättningen för installationen. Priset för molntjänster var vidare bestämt med ett visst månatligt belopp under de 36 månader avtalet skulle gälla från leveransdatum. Genom avtalsbrottet har Iptor gått förlustig bruttovinst även för dessa månatliga ersättningar.

Det arbete som Iptor utförde var kundspecifikt och har inte kunnat återanvändas. Däremot har de fysiska serverna- med förlust- återanvänts. Iptor yrkar inte ersättning för detta.

Atoy

Allmänt och avsaknad av muntlig fullmakt

Maria Huss Landström anställdes den 11 april 2016 som IT-chef på Atoy med en provanställning på sex månader. Hon sade upp sig själv den 7 september 2016 och hennes anställning avslutades formellt den 6 november 2016. I egenskap av IT-chef ansvarade Maria Huss Landström för IT-avdelningen i Sverige och hade en till två anställda underställda sig. Maria Huss Landström rapporterade till Jussi Huhtanen, dvs. Atoys verkställande direktör. Som IT-chef fick Maria Huss Landström i uppdrag av Jussi Huhtanen att under våren 2016 inhämta offerter avseende ett eventuellt byte av IT-tjänsteleverantör och IT-system för Atoy samt att därvid förhålla sig till bolagets rådande rutin för offertinhämtande. Syftet med uppdraget var att skapa en uppfattning av den marknadsmässiga prisbilden samt skapa underlag för att konkurrensutsätta befintlig IT-leverantör vid en kommande omförhandling av befintligt avtal. I Maria Huss Landströms roll som IT-chef ingick också att ha ett nära samarbete med koncernens IT-avdelning i Finland.

Maria Huss Landström har inte fått någon fullmakt eller uppdrag att ingå avtal med Iptor från någon behörig firmatecknare från Atoy. Ingen av de som kunde underteckna avtalet eller uppdra åt henne att underteckna avtalet kände till avtalet eller avtalsförhandlingarna fram till att fakturan tillställdes bolaget. Under den aktuella perioden var det i huvudsak endast Jyrki Mäki som fram till augusti 2016 kunde teckna Atoys firma. Jussi Huhtanen och Anders Widell fick firmateckningsrätt genom styrelsebeslut i juni 2016 men detta registrerades i bolagsregistret först den 12 augusti 2016. Atoy var också mycket restriktiv med att ge fullmakt till anställda. Dessa liksom attesteringsrätten var begränsade i belopp. Robert Bergqvist hade inte firmateckningsrätt och hade inte heller ställning som faktisk företrädare. Han har inte kunnat ge Maria Huss Landström något uppdrag och han hade inte heller fått någon instruktion från någon av Atoys firmatecknare att ge henne uppdrag att ingå avtalet. Det bestrids vidare att han har gett henne fullmakt eller uppdrag att ingå avtalet med Iptor.

Robert Bergqvists ansvarsområde har inte inbegripit IT-relaterade frågor. Robert Bergqvist hade – förutom ansvaret för försäljningen – ett mer administrativt ansvar för Maria Huss Landströms anställning och var den som hon kunde vända sig till med frågor om semester och lön m.m.

Oaktat att Maria Huss Landströms anställning löpte ut den 6 november 2016 hade hon i realiteten gjort sin sista arbetsdag hos Atoy den 17 oktober 2016. Vid utredning med anledning av Iptors faktura medgav Maria Huss Landström att ett avtal ingåtts med Iptor. Den 21 oktober 2016 skickade Marcus Bergström, efter begäran, en kopia av avtalet till Kari Salmu. Avtalet hade inte varit inscannat i något register eller tillkännagetts på annat sätt utan blev känt för Kari Salmu vid denna tidpunkt. Avtalet i original hittades i en byrålåda bland handlingar som Maria Huss Landström hade lämnat efter sig. Maria Huss Landström hade på eget bevåg sagt upp avtalet med RG19 och ledningen för Atoy hade ingen kännedom om att sådan uppsägning skett. Hon hade inte fått något sådant uppdrag utan syftet var att avtalet med RG19 skulle

omförhandlas. För att en omförhandling skulle kunna ske var det nödvändigt att avtalet sades upp inom den uppsägningstid som var bestämd i avtalet.

Den 14 juni 2016 var ett möte med Atoys IT-kommitté inplanerat. Mötet ställdes in på grund av att styrelseordföranden Jyrki Mäki fick förhinder. Mötet kom att skjutas upp till den 17 juni 2016. Maria Huss Landström hade i stället ett informellt möte den 14 juni 2016 med Jussi Huhtanen. Hon redogjorde då för att hon hade fått indikationer på att besparingar kunde göras genom byte av leverantör. Hon fick uppdrag att inhämta offerter men inte att ingå avtal med Iptor. Någon offert eller avtalsutkast presenterades inte. Av dagordningen för mötet den 17 juni 2016, vilket var densamma som dagordningen för det inplanerade mötet den 14 juni 2016, framgick inte någon information om att påstådd offert skulle delges IT-kommittén. Dagordningens sista punkt ”Review of current service provider in Sweden” var hänförlig till Maria Huss Landströms uppdrag att konkurrensutsätta RG19 och inhämta offerter från olika IT-leverantörer. Någon information om offert eller avtalsutkast från Iptor har inte presenterats vid mötet den 17 juni 2016.

Om intentionen att ingå avtalet hade varit känd inom Atoy hade den aldrig accepterats av Atoys IT-kommitté, Atoys styrelse eller enskild firmatecknare och någon fullmakt hade aldrig lämnats. Detta eftersom avtalet med dess omfattning och tidsplan hade varit förenat med omfattande risker för driftstörningar och ekonomisk skada till följd härav, om det alls varit möjligt att genomföra.

Det var fråga om en total omläggning av Atoys IT-system och Atoys IT-miljö var odokumenterad varför det saknades kännedom på detaljnivå om vilka bakomliggande programversioner som var aktiva och därmed också kännedom om konsekvenserna av ett systembyte. Den ende anställda hos Atoy, Andreas Johansson, som hade kunskap om Atoys IT-system hade sagts upp av Maria Huss Landström den 25 augusti 2016. Utan föregående kartläggning hade det enda sättet att genomföra bytet varit att samtliga IP-adresser byttes ut.

Avtalet var inte möjligt att genomföra utan föregående omfattande arbeten. Atoy hade behövt genomföra omfattande uppdateringar såväl hos sig självt som hos sina leverantörer eller helt byta ut flera affärssystem. Detta eftersom Iptor inte var villigt att ta över befintliga servrar utan avsåg att samtliga system skulle installeras på den nyaste Windows-versionen vilket serverna inte var kompatibla med. I samtal mellan Niclas Svedlund från Iptor och Kari Salmu på Atoy OY:s kontor i Finland den 3 november 2016 har Niclas Svedlund själv konstaterat att leverans enligt avtalet inte hade varit möjlig om inte Atoy först installerat och övergått till Office 365. Flera av Atoys affärssystem, t.ex. faktureringsystemet Medius, var inte heller kompatibelt med de senaste versionerna. För att upgradera Atoys IT-system till en nivå som skulle kunna göra avtalet genomförbart inhämtades offerter från olika leverantörer och Iptor översände en sammanställning med prisangivelser.

Någon testplan för hur flytten till Iptor skulle gå till fanns inte heller.

Iptor skulle enligt avtalet tillhandahålla de avtalade tjänsterna med start allra senast den 12 december 2016. Iptor var i mitten av oktober 2016 inte själva säkra på att kunna prestera avtalet under utsatt tid vilket skulle vara till skada för Atoy. Uppsägningstiden för RG19 löpte till den 30 januari 2017 men RG19 skötte genom separat avtal med IBM om hanteringen av en av en IBM Iserie-server som hanterade Atoys redovisningssystem ASW. Avtalet med IBM skulle löpa ut redan den 1 december 2016 varpå servern skulle återlämnas till IBM, om inte Atoy valde att förlänga avtalet med RG19.

Under perioden från uppsägningen av RG19-avtalet fram till att Atoy blev varse avtalet har inget väsentligt arbete avseende systembytet ägt rum i Atoys IT-miljö. Detta lämnar ett tidsspänn på ca 5 veckor, (21 oktober – 1 december 2016), att genomföra systembytet. För att sätta detta i perspektiv kan nämnas att det under våren 2018, då RG19 bytte lokaler för sitt datacenter och Atoys internetuppkoppling och brandvägg behövde flyttas, tog sex veckor att få fungerande uppkoppling mot det nya centret.

Ej befogad tillit

Det ålåg Iptor att kontrollera att Maria Huss Landström hade fullmakt att ingå avtalet. Det var mycket enkelt för Iptor att kontrollera förekomsten av fullmakt, men trots detta utförde inte Iptor någon sådan kontroll. Iptor valde att inte klarlägga vilken behörighet Maria Huss Landström hade och det är i vart fall fråga om en passivitet som kan likställas med ett medvetet risktagande.

Maria Huss Landströms ställning som IT-chef medförde inte att Iptor hade grund för att ha befogad tillit till att hon var behörig att träffa ett avtal för Atoys räkning. Avtalet som Maria Huss Landström undertecknade var inte schablonartat eller att anse som ett avtal som typiskt sett ofta upprepas. Det var inte fråga om ett avtal av vardaglig natur. Avtalet innebar istället långsiktiga investeringar med en kostnad om flera miljoner kronor och omfattande förändringar i Atoys IT-miljö avseende såväl byte av leverantör och system. Bolagen hade aldrig tidigare ingått något sådant avtal. Det är inte relevant att jämföra kostnaden för avtalet i förhållande till koncernens omsättning och vinst för år 2016 på sätt som Iptor gjort eftersom avtalet endast omfattar Atoy och inte koncernen. De avtal som Atoy tidigare har ingått med Iptor/IBS har samtliga undertecknats av verkställande direktör eller behörig firmatecknare. Det kan också konstateras att Iptor undertecknade avtalet genom den registrerade firmatecknaren.

Maria Huss Landström hade inte tidigare ingått avtal med Iptor för Atoys räkning. Vid undertecknandet av avtalet var Maria Huss Landström dessutom nyanställd hos Atoy och hon hade endast en provanställning.

IT har inte utgjort en sådan väl avgränsad och självständig del av Atoys verksamhet att Iptor kunnat ha befogad tillit till att Maria Huss Landström haft rätt att underteckna avtalet.

Omständigheten att Maria Huss Landström även undertecknade ett supportavtal för Atoys räkning kan inte grunda befogad tillit. Supportavtalet undertecknades efter det tvistiga avtalet. Att Atoy inte invände mot supportavtalet när bolaget erhöll kännedom

om det berodde på att Atoy var i behov av de avtalade tjänsterna, att avtalet avsåg mindre omfattande tjänster och att avtalet innebar väsentligen lägre kostnader än vid tiden befintligt supportavtal.

Iptor hade endast kontakt med personer som Maria Huss Landström anvisat och av dessa var, utöver Maria Huss Landström, endast Lars Ridell anställd hos Atoy. Lars Ridell var underställd Maria Huss Landström. Marcus Bergström, som Iptor även hade kontakt med, var en konsult som engagerats genom Maria Huss Landström. Atoy anlidade inte Marcus Bergström för att biträda Atoy vid implementering av tjänster till följd av avtalet.

Installationen av CRM-verktyget LIME omfattades inte av avtalet och var inte heller relaterat till avtalet. Kontakterna beträffande installationen av LIME kan därför inte bidragit till en befogad tillit till att Maria Huss Landström fick underteckna avtalet. Katarina Granér som skötte kontakterna avseende LIME var dessutom endast en extern konsult, underställd Maria Huss Landström.

Atoys verksamhet var inte organiserad på sådant sätt att Iptor kunde få befogad tillit till att Maria Huss Landström var behörig att underteckna avtalet. Den bild Maria Huss Landström förmedlade av organisationen, samt Maria Huss Landströms eventuella uppfattning om organisationen, är inte relevant. Det relevanta är istället vilken bild som Atoy, som huvudman, förmedlat avseende om bolaget skulle företrädas av en viss person.

Skadeståndet

Atoy har inte kunnat se att något arbete utförts i bolagets IT-miljö. Det har inte heller varit möjligt för Iptor att implementera ett helt nytt IT-system hos Atoy under den aktuella tiden, utan att utsätta Atoy för allvarlig risk för skada p.g.a. driftsbrott.

Iptor har kunnat genomföra täckningsförsäljningar av de eventuella tjänster som utförts och eventuell utrustning på vilken arbete utförts, men sådan begränsning av skadan har inte skett.

UTREDNING

På Iptors begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med Eric Saxin och vittnesförhör med Niclas Svedlund, Maria Huss Landström, Robert Bergqvist, Per During, Marcus Bergström, Henrik Pettersson och Fred Blomberg

På Atoys begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med Jyrki Mäki samt vittnesförhör med Jussi Huhtanen, Anders Widell, Kari Salmu, Ulf Sandström och Lars Ridell.

Iptor har som skriftlig bevisning åberopat bl.a. det i målet aktuella avtalet med bilagor, minnesanteckningar från möte, ett stort antal e-postmeddelanden, supportavtal och sammanställning över arbete, nedlagd tid och timkostnader.

Atoy har som skriftlig bevisning åberopat bl.a. organisationsplan, utdrag från bolagsregistret, interna attestrutiner, avtal mellan Atoy och Iptors systerbolag, sammanställning över IT-projekt, e-postmeddelanden, dagordning från möte med IT-kommittén och anställningsavtal och fullmakt för Robert Bergqvist.

Viss del av den av Iptor åberopade skriftliga bevisningen liksom den närmare redogörelsen för beräkningen av yrkat belopp har föredragits inom stängda dörrar och delar av förhören med Eric Saxin, Fred Blomberg, Henrik Pettersson och Niclas Svedlund har hållits inom stängda dörrar.

DOMSKÄL

Har Maria Huss Landström haft muntlig fullmakt eller uppdrag att ingå avtal med Atoy?

Det är ostridigt att Maria Huss Landström inte var firmatecknare för Atoy eller uppvisade någon skriftlig fullmakt när hon undertecknade avtalet om moln- och driftstjänsten. Iptor har gjort gällande att hon hade en muntlig fullmakt eller i vart fall uppdrag att ingå avtalet samt att detta hade getts av en behörig ställföreträdare alternativt de facto företrädare. Atoy har bestritt att Maria Huss Landström fått fullmakt eller uppdrag att ingå avtal från någon behörig företrädare för Atoy. Iptor har bevisbördan för sitt påstående om fullmakt.

Av utredningen har framgått att vid tiden då avtalet undertecknades tecknades Atoys firma av Jyrki Mäki, Jussi Huhtanen och Anders Widell. Alla tre har förnekat att någon av dem har gett Maria Huss Landström fullmakt eller uppdrag att ingå avtal med Iptor.

Niclas Svedlund har uppgett att Maria Huss Landström på hans fråga uppgav att hon hade fått bemyndigande av Jussi Huhtanen att ingå avtalet. Detta har tillbakavisats av Maria Huss Landström. Hon har uppgett att hon visade avtalet för Robert Bergqvist och frågade honom om hon kunde skriva under avtalet samt att det var detta hon förmedlade till Niclas Svedlund. Hon har också uppgett att hon sade till Niclas Svedlund att kontrollera hennes behörighet. Det har inte presenterats någon annan bevisning än Niclas Svedlunds uppgifter som visar att Maria Huss Landström hade fått uppdrag att ingå avtalet, dvs. underteckna det, från någon av de formella firmatecknarna. Enbart Niclas Svedlunds uppgifter är inte tillräckliga för att det ska vara styrkt att Maria Huss Landström hade fått en uttrycklig fullmakt eller uppdrag att ingå avtalet.

Det finns visserligen omständigheter, se närmare nedan, som talar för att Maria Huss Landströms uppdrag kan ha varit mer omfattande än att enbart ta fram offerter i syfte att konkurrensutsätta RG19 och att avtalsförhandlingarna skedde med samtycke från Atoys ledning. Maria Huss Landström har själv varit av den uppfattningen. Ett

uppdrag att sköta avtalsförhandlingar medför dock inte en automatisk behörighet att också träffa ett bindande avtal. Maria Huss Landström har också gett uttryck för att hon var tveksam till om hon själv kunde skriva under avtalet vilket var orsaken till att, hon, som hon har uppgett, frågade Robert Bergqvist. Robert Bergqvist har visserligen inte bekräftat detta utan förklarat att han inte har några minnesbilder av några avtalsförhandlingar. Tingsrätten ser emellertid inte skäl att ifrågasätta Maria Huss Landströms uppgifter om att det var honom hon frågade om vem som skulle underteckna avtalet.

Robert Bergqvist var Country director för Sverige, med ansvar för försäljningen, men hade inte någon formell firmateckningsrätt och det har inte heller visats att han då avtalet ingicks hade någon fullmakt eller på annat sätt var behörig att träffa bindande avtal för Atoy. Det har inte framkommit något konkret som visar att han har företrätt Atoy på ett sådant sätt som gör att han kunde betraktas som faktisk företrädare. Att han i senare tidningsartiklar beskrivits som VD och att han själv på sin LinkedIn har redovisat sina arbetsuppgifter på ett sätt som ger sken av att han hade befogenheter som överskred hans formella behörighet kan inte tillmätas någon betydelse. Att han under våren 2017 fick utökade befogenheter saknar också betydelse.

Sammanfattningsvis har Iptor således inte visat Maria Huss Landström fått muntlig fullmakt eller uppdrag att ingå ett bindande avtal.

Har det förelegat en s.k. tillitsfullmakt?

Iptor har gjort gällande att det i vart fall har förelegat en s.k. kombinationsfullmakt och att Iptor har fått befogad tillit till att Maria Huss Landström har varit behörig att ingå avtalet. Atoy har bestritt detta.

Högsta domstolen har i rättsfallen NJA 2013 s. 659 och NJA 2014 s. 684 slagit fast att den som skapar en befogad tillit hos någon annan, om att han företräds av en behörig person i en viss avtalssituation, kan bli bunden av personens handlande. Avgörande är

de yttre förhållanden som härrör från huvudmannen och som tredje man har kunnat iaktta. Vad den fullmäktige själv säger om sin behörighet är inte relevant om inte detta har stöd i förhållanden eller uppgifter som kommer från huvudmannen. Vid bedömningen av om den tredje mannens tillit är befogad ska enligt Högsta domstolen hänsyn tas till bl.a. vilket slags avtal det rör sig om, vilken verksamhet det gäller, hur vanligt förekommande avtalstypen är, vilka åtaganden avtalet gäller och huruvida den tredje mannen känner till att mellanmannen brukar företa ett visst slags rättshandlingar i förhållande till andra. Det kan också få betydelse att förhandlingar har pågått under en längre tid och att den tredje mannen på grund av särskilda omständigheter har fått skäl att tro att huvudmannen kommer att acceptera en överenskommelse som mellanmannen ingår.

Maria Huss Lindström var anställd som IT-chef för Atoy Sverige. Som ovan anförts hade hon inte firmateckningsrätt och hon var nyanställd på Atoy vilket Iptor var medveten om. Det har inte framgått att hon i tiden före avtalet hade ingått andra avtal för Atoys räkning. Iptor har inte heller tidigare tecknat avtal med Atoy.

Atoys IT-avdelning får visserligen ses som en väl avgränsad och självständig verksamhetsdel och Iptor borde ha kunnat utgå från att Maria Huss Landström har haft behörighet att företa sådana rättshandlingar som normalt vidtas i och för verksamhetsgrenens vardagliga fortgång. Det avtal som har träffats kan emellertid inte anses kunna hänföras till denna kategori av rättshandlingar. Avtalet har inneburit en omläggning av den befintliga driftstjänsten till en molntjänst och skulle löpa under tre år till en sammanlagd kostnad av totalt drygt fyra miljoner kronor. Niclas Svedlund och Eric Saxin har visserligen uppgett att det har varit fråga om ett standardavtal och att det inte är ovanligt att IT-chefer undertecknar sådana avtal. Något som, utöver deras uppgifter, visar att så är fallet har inte presenterats och det motsägs också av att Niclas Svedlund själv inte utgick från att Maria Huss Landström var behörig utan frågade om detta. Det kan också noteras att Iptor för egen del undertecknade avtalet genom den registrerade styrelseledamoten Jayne Archbold.

Det föreligger visserligen inte skäl att ifrågasätta att Iptor, med hänsyn till de kontakter de hade med Maria Huss Landström, var av uppfattningen att avtalsförhandlingarna var sanktionerade av Iptors ledning. Det har framgått av vad Niclas Svedlund liksom Maria Huss Landström har uppgett samt av det mejl Maria Huss Landström skickade den 15 juni 2016 att Maria Huss Landström uppfattade att hon hade fått klartecken att gå vidare med Iptor som avtalspart. Enligt innehållet i ett mejl från Niclas Svedlund den 17 juni 2016 till Maria Huss Landström bifogades ett avtalsutkast som dock enligt mejlet saknade ett antal uppgifter. De hade sedan fortsatta kontakter i augusti 2016 kring avtalet. I mejl den 22 augusti 2016 informerade Maria Huss Landström att Atoy skulle säga upp avtalet med RG19. Dagen efter vidarebefordrade hon i ett mejl ett antal frågor av IT-teknisk natur med texten ”jag har fått frågor”. I ett mejl den 31 augusti 2016 informerade Maria Huss Landström om att det fanns önskemål om att ett CRM-verktyg som hade beställts skulle installeras hos Iptor från början. Maria Huss Landström frågade också i mejl om det hur det gick med avtalet och den 16 september 2016 översände Iptor avtalet till henne för påseende varefter de bestämde möte för underskrift.

Det finns också andra omständigheter som kan tala för att Atoys ledning hade kännedom om Maria Huss Landströms avtalsförhandlingar. Enligt Maria Huss Landström fick hon redan vid något av de inledande ledningsgruppsmötena acceptans för att gå vidare med Iptor. Ledningsgruppen bestod bl.a. av den dåvarande CFO:n Kalle Kankkunen och Jussi Huhtanen. Hon har också uppgett att hon på mötet i juni 2016 med IT-kommittén, på vilket bl.a. Jussi Huhtanen deltog, fick klartecken att förhandla med Iptor samt att hon hade regelbundna avstämningar med Kalle Kankkunen och Jussi Huhtanen. De åtgärder som vidtogs efter avtalet som t.ex. det uppstartsmöte som hölls den 30 september 2016, vid vilket även Kari Salmu skulle ha deltagit enligt Fred Blomberg, liksom uppsägningen av RG19 är andra omständigheter som kan tyda på att avtalet var känt inom Atoy.

Med hänsyn till den förändring som byte av leverantör innebar och den kontroll Atoys ledning i övrigt säger sig haft när det gäller större investeringar kan det framstå som

märkligt att Maria Huss Landström skulle ha förhandlat fram avtalet och även undertecknat detta utan förankring eller vetskap hos ledningen. Emellertid är det inte visat att något avtalsutkast innehållande de närmare villkoren och tidsplanen tillhandahölls förrän i september och det har inte ens av Maria Huss Landströms egna uppgifter framgått att hon har presenterat något avtalsutkast eller offert till någon av dem som var behörig att fatta beslut, dvs. Jussi Huhtanen eller Anders Widell. Hennes uppfattning är visserligen att, utöver Robert Bergqvist, även Anders Widell och Jussi Huhtanen kände till avtalet när hon skrev på det. Hon har emellertid inte kunnat konkretisera vilken delaktighet eller kännedom de hade om avtalsförhandlingarna utöver att hon hade förankrat vad hon gjorde. Lars Ridell, som har varit delaktig i projektet från våren 2016, har inte heller kunnat uttala sig om vem som kände till avtalet och han har förklarat att han utgick från att Maria Huss Landström hade fått behörighet att skriva på.

Det kan också konstateras att i de handlingar som har åberopats från Atoy avseende den interna planeringen inte har antecknats annat än att avtalet med RG19 skulle omförhandlas och konkurrensutsättas. Det är också det uppdrag som Atoy hävdar att Maria Huss Landström hade. Av den agenda som togs fram av bl.a. Maria Huss Landström till IT-kommitténs möte i juni framgår att det diskuterades olika IT-projekt varav översynen av avtalet med RG19 var ett av dem. Utredningen visar inte att Maria Huss Landström då hade något preciserat underlag från Iptor avseende moln- och drifttjänsten. Av Per Durings minnesanteckningar från ett möte den 31 maj 2016 framgår visserligen att de skulle ta fram ett så bra underlag som möjligt. Det underlag som Iptor har hänvisat till i ett mejl daterat den 10 juni 2016 och som framställts inför Atoys möte avser dock prisuppgifter för en uppgradering av ERP-system från IBS som Atoy övervägde att genomföra och inte de aktuella moln- och drifttjänsterna. Maria Huss Landström har varit osäker på om hon fick med sig något underlag avseende moln- och drifttjänsterna. Jussi Huhtanen har uppgett att han och Maria Huss Landström hade ett informellt möte den 14 juni 2016, det datum då IT-kommittémötet var tänkt att hållas från början. Han har uppgett att Maria Huss Landström talade om att Atoy kunde göra besparingar genom att byta leverantör och att hon nämnde Iptor

men att han inte fick ta ställning till någon färdig offert. Inte heller av Lars Ridells uppgifter framgår att diskussionerna med Iptor före junimötet var avtalsförhandlingar och han har inte något minne av att Maria Huss Landström begärde något underlag. Också han har varit av uppfattningen att uppdraget var att konkurrensutsätta avtalet med RG19.

Vidare har Maria Huss Landström sagt upp avtalet med RG19 på Jussi Huhtanens begäran. Eftersom uppsägningen skedde i samband med Maria Huss Landströms avtalsförhandlingar med Iptor kan det tala för att Jussi Huhtanen var medveten om dessa. Emellertid är det inte orimligt att uppsägningen gjordes, som Atoy har hävdad, i syfte att kunna omförhandla avtalet och Maria Huss Landström har uppgett att uppsägningen fanns med i planeringen från början. Det har inte heller framgått att övriga åtgärder som vidtogs före avtalet eller att de frågor som ställdes kom från någon annan än de anställda som arbetade för Maria Huss Landström. Det har inte heller i övrigt framkommit något som konkret visar att Atoys ledning hade vetskap om avtalet före det att fakturan kom bolaget tillhanda.

Även om det således finns omständigheter som kan tala för att det inom Atoy har funnits en större kännedom om avtalet än vad bolaget har vidgått har det inte framkommit något konkret som styrker det. Att Atoy accepterade det av Maria Huss Landström senare undertecknade supportavtalet med Iptors systerbolag, vilket kan förklaras med att det inte rörde några stora belopp och avsåg en tjänst som bolaget var i behov av, saknar betydelse för bedömningen av det nu aktuella avtalet. Vidare kan konstateras att Iptors uppfattning om Maria Huss Landströms behörighet och de omständigheter bolaget har åberopat till stöd för en tillitsfullmakt i sin helhet härrör från Maria Huss Landström eller från någon av de anställda som var underställda henne. Utredningen visar inte att det utöver hennes uppgifter har kommit Iptor till del något som kan knytas direkt till Atoys ställföreträdare. Någon kontroll av Maria Huss Landströms behörighet att ingå avtalet gjordes inte heller trots att Niclas Svedlund uppenbart inte var säker på vem som kunde skriva under avtalet. Sammantaget är omständigheterna inte sådana att Iptor kan anses ha haft befogad anledning att räkna

med att Maria Huss Landström var behörig att ingå avtalet. Iptors talan ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

Med hänsyn till utgången i ansvarsdelen ska Iptor ersätta Atoys rättegångskostnader. Atoy har yrkat ersättning med 907 447 kr ombudsarvode och med 23 134 kr för utlägg, allt exklusive mervärdesskatt. Iptor har vitsordat begärd ersättning för utlägg men inte begärd ersättning för ombudsarvode.

Atoy har begärt ersättning för 418 timmars arbete för ombuden. Till kostnadsräkningen har bifogats en detaljerad redogörelse för arbetet.

Tvistefrågorna i målet har varit av mer komplicerad beskaffenhet och det finns inte skäl att ifrågasätta att avtalsfrågan har medfört tämligen omfattande utredningsåtgärder. Begärd ersättning för arvode får därför anses vara skälig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-02)

Överklagande senast den 7 januari 2020 ställs till Svea hovrätt.

Gun-Marie Taabu

Anu Rintala

Anna Sverker

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.